ELS NOUS ESCRIPTORS TEATRALS (DES DE LA DÈCADA DELS 90 DEL SEGLE XX FINS A L'ACTUALITAT)

EN AQUEST MONOGRÀFIC ES RECULLEN UN seguit de treballs que tenen com a objectiu oferir un panorama de l'escriptura teatral valenciana des de la dècada dels anys noranta del segle XX fins a l'actualitat. Aquest panorama posa l'atenció sobre els nous autors apareguts al llarg d'aquella dècada i a principis del nou segle, especialment sobre aquells que usen habitualment la llengua catalana en les seues creacions.

En el monogràfic, en primer lloc, tenim un conjunt de tres articles que presenten un plantejament de caràcter més ampli, centrat en la creació teatral però també en l'activitat escènica valenciana. Així, Ramon Rosselló ens proposa un recorregut per l'aparició dels nous creadors de teatre de text per a adults, tot tenint en compte tant el món de l'edició teatral com l'àmbit de les companyies, on la gran majoria dels nostres autors desenvolupen el seu vessant com a dramaturgs. Patrícia Pardo ens acosta a un dels fenòmens més interessants de les dues darreres dècades, com és la progressiva incorporació de la dona com a creadora escènica, malgrat la més que falta de suport, com el seu treball posa de manifest. Finalment, l'article de Roser Soler té com a objecte d'estudi el teatre per a infants, sens dubte, un altre dels camps en què el teatre valencià ha destacat i ens ha donat grans mostres de vitalitat i de creativitat.

En segon lloc, comptem amb tres articles centrats en alguns dels creadors més destacats del panorama actual. Josep Lluís Sirera s'ocupa de la trajectòria de Carles Alberola, Enrique Herreras de la de Roberto García, i Raquel Molina ens presenta el treball

de creació col·lectiva de la companyia El Pont Flotant. La tria d'aquests tres creadors, com totes les possibles tries, podria ser discutida, però pensem que, a hores d'ara, estem parlant ja de trajectòries consolidades, les quals s'inicien en moments diferents del període objecte de revisió, però totes tres ens han donat grans textos i espectacles, amb un reconeixement i èxit ben importants. Per acabar, hem volgut incloure la veu del Teatre Micalet a través d'una entrevista amb la seua directora artística, Pilar Almeria. Atesa la situació del teatre en valencià, hem cregut interessant incorporar la perspectiva i la reflexió d'una de les persones que més directament es troba vinculada al nostre teatre, tant des del punt de vista de la programació com des la creació escènica en llengua pròpia.

Esperem que el conjunt d'aquests set treballs siga una bona manera de donar a conèixer la realitat dels nostres autors, una realitat complexa i no exempta de dificultats, enmig d'un context socioeconòmic i polític que no ha estat massa del seu costat. S'albiren nous temps quan escrivim aquestes ratlles de presentació i potser podem esperar un futur de més benestar per al nostre teatre i, en general, per a la cultura i la creació artística.

Tot recordant Josep Lluís Sirera

No volem acabar aquesta presentació sense dedicar unes paraules a la memòria de Josep Lluis Sirera, que ens va deixar, de manera inesperada, el passat 8 de desembre de 2015. Així, uns mesos després d'acabar d'enllestir el monogràfic (juny-juliol de 2015), quan aquest es trobava ja en procés d'edició, es va donar aquesta trista notícia. Com és sabut, la trajectòria de Josep Lluis es va estendre per diferents fronts i àmbits, des de l'acadèmic, com a professor de la Universitat de València, fins al d'investigador, crític teatral, gestor, activista i autor dramàtic, habitualment al costat del seu germà, Rodolf Sirera. Amb aquest, Josep Lluis va escriure, ja als inicis dels anys setanta del segle XX, algunes peces ben remarcables dins el context del teatre independent valencià, com ara *Homenatge a Florentí Monfort* (1971), o les obres que conformen les tres trilogies que tots dos han bastit al llarg de les diferents dècades. Sense oblidar la seua contribució decisiva a un espectacle tan emblemàtic i necessari com fou *Zero responsables* (2010), una proposta que reuní un bon grapat de professionals del

teatre per parlar i reflexionar sobre la realitat política al voltant de l'accident de metro ocorregut a València.

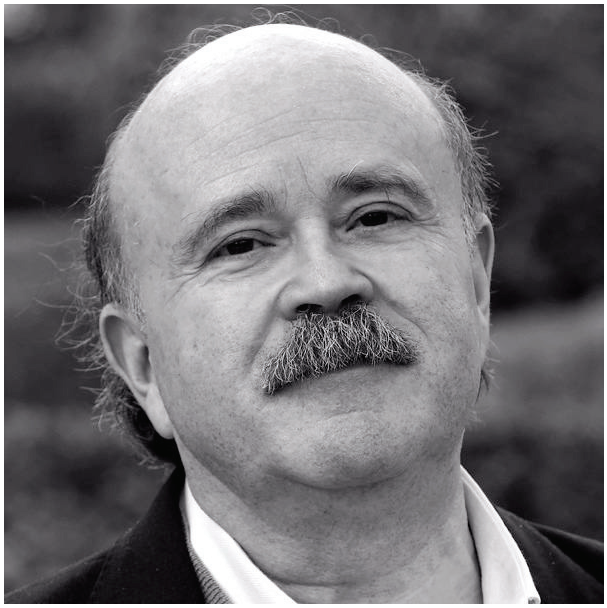

Josep Lluís Sirera (1954-1915)

D'entre les seues diferents facetes, voldríem destacar ací la seua contribució a la investigació i la divulgació del teatre. Sens dubte, aquest és un camp on la figura de Josep Lluis ha excel·lit de manera rellevant, tan des del punt de vista de les seues aportacions com a estudiós com des de la seua dedicació a formar i a dirigir el treball d'un conjunt ben ampli de nous investigadors, activitat que ha donat lloc a l'impuls d'aquest camp d'estudi en l'àmbit valencià. Ja des de final dels anys setanta i primers anys vuitanta trobem aportacions de Sirera com són *El fet teatral dins la societat valenciana* (1979), *Passat, present i futur del teatre valencià* (1981) o *El Teatre Principal de València* (1986). Tampoc no podem oblidar el seu interès pel teatre popular i tradicional valencià, amb tot un conjunt d'estudis i edicions de teatre, entre les quals trobem *Teatre dramàtic de començaments del segle XX* (1993), volum preparat amb Remei Miralles, el dedicat a Faust Hernández Casajuana (1993), en aquest cas junt amb Rodolf Sirera, o l'edició de les obres completes d'Eduard

Escalante, així mateix preparada amb el seu germà i publicada el 1995. Dins la seua atenció al teatre actual, comptem amb *Teatre valencià contemporani* (2004), un volum que reunia obres de Jaume Policarpo, Enric Benavent i Tadeus Calinca, encapçalades per un extens estudi sobre la situació de la dramatúrgia valenciana de caràcter més experimental. A més dels autors, l'interès de Josep Lluis també es va centrar en la trajectòria de companyies, fruit del qual foren els treballs dedicats a Moma Teatre (2003), Ananda Dansa (2007) o Xarxa Teatre (2008). Entre els seus darrers projectes hi hagué la posada en marxa D'Episkenion, una plataforma centrada en la publicació d'una revista electrònica sobre teatre contemporani i en l'edició de textos dramàtics i d'estudis, entre els quals hi ha una obra ben recent, de Josep Lluis i Remei Miralles: *El Teatro Talía. Un escenario para Isabel Tortajada* (2015).

En l'article que va escriure per a aquest monogràfic, Josep Lluís, des d'una lectura volgudament ben personal, incidia de manera molt directa en la visió alberoniana del pas del temps i de la mort. I recordava, entre altres, les paraules del personatge d'Alfred a *Que tinguem sort!*, el qual, davant una mort imminent, afirmava que calia mirar el costat positiu i hi afegia tot seguit: "Ara podré fer vacances. Com l'Ovidi." No hi ha dubte que Josep Lluis era mereixedor d'unes vacances per tot l'immens treball que va fer. En això no podem discutir la seua generositat cap a l'estudi, l'ensenyament i la promoció del nostre teatre i dels nostres dramaturgs. El que tampoc no es pot discutir és que era massa prompte perquè ens deixara, ja que la memòria teatral dels valencians encara té molts actes necessitats de ser rescatats de l'oblit i per fer això Josep Lluis era tot un exemple i un gran mestre.

Ramon X. Rosselló
(Universitat de València. Gener 2016)